

valta költeményét, az emberek levették kalapjukat s egyszerre ezren és ezren mondták vele az eskü szavait:

Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

El tudjátok-e képzelni, kedves gyermekeim, azt a lelkesedést, örömet, boldogságot, amit akkor érzett a magyar nép? Talán csak ahhoz a lelkes örömhöz hasonlíthatjuk azt a régi boldog ujjongó lelkesedést, amit a mult év őszén felszabadult erdélyi magyarok éreztek, amikor huszonkét évi rabság után újra meglátták s üdvözölhették a bevónuló magyar honvédsereget. Ugy-e, hallottátok ti is a rádión át, milyen lelkes fogadtatásban részesítették bevonuló, nekik szabadságot vivő honvédeinket. Hogy telehintették az útjukat virággal, valamennyi honvédet felvirágozták, s talpon volt, ott volt a bevonulásnál a város apraja-nagyja, még a félholt is. Hogy is mulasztotta volna el, hogy szemtanúja lehessen annak a boldog, mámoros pillanatnak, amikor először látja a felszabadító honvédséget, amelyet annyi sok-sok éven át vártak ébren és álmaikban? Hiszen rájuk gondoltak, amikor szenvedést kellett eltűrniök magyarságukért, amikor bántalmazták őket, mert magyarnak merték vallani magukat!

Igen, kedves gyermekeim, ugy-e, milyen leínhatatlan örömet éreztek a most felszabadult magyar testvéreink, amikor végre ütött számukra a felszabadulás órája. Gondoljátok, mennyire örvendhetett minden magyar, mikor évszázados elnyomásból, rabságból ébredve, azt látták, hogy egyszerre lehullott kezükről a bilincs és újra szabadon szívhatják a jó Isten levegőjét! Megérezték ezt a félelmetes érzést a hatóságok is, amelyek akkor bizony nem magyarok voltak, s meghajoltak a nemzet szent akarata előtt. Az ifjúság pedig egész napon át boldogan tüntetett magyarsága, felszabadulása és a magyar haza szebb, boldogabb jövője mellett!

Igy született meg a magyar szabadság...

Azóta hány esztendő múlt el már, újra rabok lettünk, újra fel is támadunk!

Ebben kell hinnünk, rendületlenül, kitartóan, mert csak a bátrakat, az elszántakat segíti meg a magyarok Istene!

MÁRCIUS.

Örökkön élsz, te lelkünk tiszta-lángja;
és ragadsz minket büszkén, szilajon...
ezt dalolja az idők orgonája...
és ezt nyögi a zsarnok hatalom!
Duzzaszd erőssé fáradt izmainkat,
a mult méhéből törjél csak elő!...
Ringasd valóvá titkolt vágyainkat,
Te Március... te csodátérlelő!...

Elveszthetetlen... megváltozhatatlan:
 Ragyogsz, ragyogsz az új utak felé...
 Érted remegünk vágyva, szakadatlan!
 Légy egészen ez árva nemzeté!
 Oh süss, vakíts, hogy szemünk fájjon tőle,
 és halványuljon el a szégyenünk,
 hogy kapjunk végre fényedtől erőre!
 Rázz talpra minket, tégy csodát velünk!

Az Idő jár... és csak megérlel mindent,
 millió szívnek hú burka alatt...
 Tedd tüzessé hát petyhüdt véreinket:
 Te márciusi örök-akarat!
 Álmodjunk újra szépet, vakmerőet,
 Hadd éljenek a váteszi igék...
 Az akaratunk az egekig nőhet,
 s fölélednek a korhadtt-venyigék.

Késmárk felől már friss szelek sikongnak,
 Bár Erdély földje még nem mind szabad,
 de ereje kél a tört sóhajoknak...
 A rab-magyar még most is él s remél.
 Koncert esengő napoknak már vége,
 új harcterekre ragad az idő...
 valóvá szépül szívünk tört reménye,
 A gyöngé törzsnek terebélye nő!

A kores-jelen tükrét mutasd meg nekünk,
 Hogy megdöbbenjen, — mert még tenni kell!
 Mert tenni akar felnőtt nemzedékünk
 és hunyászkodva már nem esdekel...
 Meg kell mutatnunk újra izmainkat,
 A mult méhéből törjél csak elő!...
 Ringasd valóvá titkolt vágyainkat,
 Te március, te csodátérlelő!

Radványi Sándor.

SZABADSÁG ÜNNEPÉN.

Ünnep ez a szép nap; szívben, templomokban
 A hazaszeretet fáklyája kilobban,
 Fényt derít a multra,
 Mikor szent hév gyújtá lelkünket, arcunkat,
 S szabadságért vívtuk gigászi harcunkat
 A világ bámulta.